

VUOSIKERTOMUS VUODELTA 2013

YAD Youth Against Drugs ry

YHDISTYKSEN YHTEYSTIEDOT:

YAD Youth Against Drugs ry
Keskustoimisto, Lutakonaukio 3
40100 Jyväskylä
p. 040 827 6250, yad@yad.fi

Janne Paananen, toiminnanjohtaja
p. 040 551 9067, janne.paananen@yad.fi

Hallitus: hallitus@yad.fi

www.yad.fi

Sisällysluettelo

1. YAD Youth Against Drugs ry – tausta ja tarkoitus	4
2. Vuosi 2013 pähkinäkuoressa.....	5
2.1 Vuoden 2013 painopistealueet ja niiden toteutuminen	6
3. Viestintä.....	7
3.1 Yleinen tiedottaminen	7
3.2 Tietomateriaalit.....	7
3.3 Verkkosivustot	7
3.4 Sosiaalinen media.....	8
3.5 Sisäinen tiedotus	8
4. Vapaaehtoistimien toiminta.....	8
4.1 Festari- ja infopistetimi	9
4.2 Paikallisosastot	10
4.3 Päihdekasvatustiimi.....	10
4.4 Street Team	11
4.5 Verkkoavainkuttaja -tiimi.....	11
4.6 Koulutukset	12
5. Tukitoiminta	12
5.1 Tukityöllistäminen	12
5.2 Kokemusasiantuntijuus.....	13
5.3 Pääteettömyyttä edistävä yhteisö	13
5.4 Tukiystävä- ja tukiryhmätoiminta sekä tukileiri.....	13
6. Projektit	14
6.1 Street Team -projekti 2010-2013	14
6.2 Street Team 2 -projekti 2013-2014	14
6.3 DanceWise2 – päihdehaittoja vähentävän ja ehkäisevän työn juurruttaminen ja levittäminen konemusiikkikulttuurissa 2011-2013.....	15
6.4 Expa - Kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumetyössä 2013-2015.....	15
7. Yhteistyö	16
7.1 Valtakunnallinen yhteistyö.....	16
7.2 Paikallisen tason yhteistyö.....	17
8. Henkilöresurssit.....	17
8.1 Palkatut työntekijät	17
8.2 Harjoittelijat, työllistetyt ja yhdyskuntapalvelijat.....	18
8.3 Hallitus	18
9. Talous ja rahoitus	19
9.1 Yhdistyksen taloustilanne 2013	19
9.2 Julkinen rahoitus	19
9.3 Varainhankinta / myyntitoiminta.....	19
9.4 YAD -materiaalimyynti	19

10. Toimitilat	20
11. Kehittämissyö ja toiminnan arviointi.....	20

VUOSIKERTOMUS VUODELTA 2013

1. YAD Youth Against Drugs ry – tausta ja tarkoitus

YAD Youth Against Drugs ry on perustettu vuonna 1988 toteuttamaan ehkäisevää huumetyötä erityisesti nuorten omia ideoita ja voimavaroja hyödyntäen. Alusta saakka tavoitteena on ollut tukea myös huumeista irti pyrkiviä ja tarjota heille toimintamahdollisuuksia.

YAD on vakiinnuttanut asemansa suomalaisen **ehkäisevän päihde- ja huumetyön asiantuntijaorganisaationa**, nuoriso- ja päihdealan osaamisensa, nuorten vapaaehtoistoiminnan ja useiden kehittämisprojektien kautta.

Yhdistyksen tarkoitus on toimia poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumattomana valtakunnallisena toimijana, jonka päämääränä on ehkäistä huumeiden käyttöä sekä vähentää niistä ja muista päihteistä aiheutuvia haittoja, nuorten vapaaehtoistoimintaa, toipuvien käyttäjien kokemusosaamista ja ammattilaisten asiantuntijatoimintaa yhdistäen. Ideologisen taustana on pyrkimys hyvään ja onnelliseen elämään, jonka toteutumista huumeiden käyttö tai päihderiippuvuus voi estää.

Yhdistyksen rooli ja keskeiset tehtävät ehkäisevän päihde- ja huumetyön kentässä

- Luoda puitteita nuorten vapaaehtoistoiminnalle ja heidän osallisuudelleen ehkäisevässä huumetyössä
- Toteuttaa ehkäisevän päihde- ja huumetyön asiantuntijatoimintaa kehittämishankkeiden, koulutusten, konsultaation ja verkostoyhteistyön keinoin
- Viestiä ja vaikuttaa useiden verkkosivujen, sosiaalisen median ja materiaalityön kautta
- Tarjota tukitoimintaa, vapaaehtoistyön mahdollisuuksia sekä tukityöllistämistä huumeita käyttäville nuorille aikuisille

YAD toimii valtakunnallisesti, sen toimipisteet sijaitsevat Jyväskylässä, Tampereella ja Helsingissä. Lisäksi yhdistyksellä on nuorten kansalaistoimintaa toteuttavia paikallisosastoja muutamalla muulla paikkakunnilla.

Yhdistyksen toimintojen jäsenitys vuoden 2013 lopussa:

2. Vuosi 2013 pähkinäkuoressa

Vuonna 2013 YAD vietti 25-vuotisjuhlavuotta. Tämä näkyi vuoden aikana 25-vuotislogona, joka koristi järjestön materiaaleja, juhlaulkaisuna sekä syksyllä yhteistyökumppaneille ja vuosien saatossa järjestöön kuuluneille vapaaehtoisille järjestettynä juhlanä. Juhlan suunnittelivat ja toteuttivat vapaaehtoiset.

Vuonna 2013 jatkettiin edellisvuonna aloitettua sisäistä työn organisointia ja kehittämistä. Toiminnot tiivistyivät valtakunnallisiin tiimeihin, joihin kuhunkin kirjoitettiin oma tiimimanuaalinsa ohjauksen tueksi ja mallintamiseksi. Tiimimanuaalien viimeistely jatkuu vuoden 2014 aikana.

Kannabisteema oli edelleen vuonna 2013 näkyvästi pinnalla. YAD jatkoi edellisen vuoden **Myssy pois silmiltä** -kampanjaa ja lisäksi tuotettiin **Narkomaanileima** -kampanja, joka herätti pohtimaan, kuinka helposti narkomaanileiman saa pelkästään kokeilemalla huumeita ja mitä vaikutuksia tällä leimaamisella saattaa olla esimerkiksi työ- ja opiskelumahdollisuuksiin. YAD vahvisti omaa asemaansa valtakunnallisessa kannabistyössä ja vuoden aikana yhdistykseltä pyydettiin aiheeseen asiantuntijapuheenvuoroja useisiin seminaareihin.

Vuonna 2013 toteutettiin 2013-2015 kolmivuotiskaudelle tehtyä strategiaa. Kokonaisuutena yhdistyksen vuosi 2013 oli toiminnan kannalta varsin stabiili ja vakiintunut.

Vuonna 2013 YAD:ssa työskenteli **11 työntekijää**, **1 oppisopimustyöntekijä** sekä **siviilipalvelusmies** toimistopaikkakunnilla Jyväskylässä, Tampereella ja Helsingissä. Järjestössä panostettiin tiedottamiseen palkkaamalla osa-aikainen järjestötiedottaja.

Vapaaehtoisten pyörittämiä **paikallisosastoja oli 7 kpl** eri puolilla Suomea. Paikallisosastojen määrä on laskenut viime vuosina ja aktiivisin toiminta on keskittynyt toimistopaikkakunnille.

Yhdistyksen varsinaisessa jäsenmäärässä tapahtui laskua 181 --> 157. Vapaaehtoisten aktivointi ja rekrytointi vaikuttaa käyvän haasteellisemmaksi vuosi vuodelta. Vapaaehtoistoiminnan vähentyessä yhdistys on lisännyt asiantuntijatyötään, materiaali- ja menetelmätuotantoaan sekä vaikuttamistyötä.

Kehittämistyötä tehtiin vuonna 2013 neljän projektin voimin. **DanceWise2** -hankkeessa toimittiin viimeistä kokonaista vuotta DJ-koulumallin kehittämiseksi ja vapaaehtoistoimintojen toteuttamiseksi elektronisen tanssimusiikin ympäristöissä. **Street Team – matalan kynnyksen kansalaistoimintaa** -hanke päättyi keväällä ja jatkohanke **Street Team 2** alkoi saman tien. Jatkohankkeen tavoitteena on edelleen kehittää ja levittää verkosta käsin ohjattavaa nuorten matalan kynnyksen vapaaehtoistyön mallia sekä valmistella sen juurruttaminen osaksi YAD:n perustoimintaa. Kokonaan uutena hankkeena keväällä alkoi kolmivuotinen **Expa - kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumetyössä** -projekti, jonka tavoitteena on kehittää ja mallintaa huumetaustaisten kokemusasiantuntijoiden koulutusta ja heidän tekemää päihdekasvatustyötä. Kaikki 2013 käynnissä olleet hankkeet olivat RAY:n rahoittamia.

2.1 Vuoden 2013 painopistealueet ja niiden toteutuminen

1. Vapaaehtoistoiminnan tiimimalli

Vapaaehtoistoiminnan tiimejä tiivistettiin neljään: *infopiste- ja festaritiimi, päihdekasvatustiimi, paikallisosastotiimi* sekä *Street Team*. Jokaisesta tiimistä kirjoitettiin tiimimanuaali, jossa tiimin toiminta, ohjaus, rekrytointi sekä arviointi mallinnettiin. Tiimimanuaalit saatiin vuoden aikana valmiiksi viimeistelyä ja taittoa lukuunottamatta.

2. Vapaaehtoisten hyvinvointi ja jaksaminen

Vapaaehtoisten tukeen, jaksamiseen ja hyvinvointiin panostettiin jatkamalla festarityön purkuviikonloppua, jossa vapaaehtoiset pääsivät antamaan palautetta työstä sekä kehittämään ja suunnittelemaan seuraavaa kesää. Vuoden aikana järjestettiin myös uutena koulutuksena Vuorovaikutusworkshop, jonka tavoitteena oli tukea vapaaehtoisten infopistetyötä. Lisäksi kaikki järjestön jäsenet palkittiin juhluvuoden kunniaksi kangaskassein sekä infopistetyössä mukana olleet t-paidoin.

3. Viestintä

Viestintään palkattiin osa-aikainen järjestötiedottaja. Tämä tehosti selkeästi sisäistä tiedottamista, graafisten tuotosten suunnittelua, tiedotteiden laatimista ja vuoden aikana saatiin viestinnän strategiatyö alulle. Verkkosivuongelmat värjivät koko syksyä ja rasittivat viestintää kohtuuttomasti.

4. Kokemusasiantuntijuus- ja tukitoiminta

Expa - kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumetyössä -hanke aloitettiin maaliskuussa. Hankkeen ensimmäisenä vuonna rekrytoitiin pilottiryhmä ja luotiin ryhmän toimintamalli sekä aloitettiin päihdekasvatusmenetelmän suunnittelu. Tukiryhmätoimintaa oli lähinnä pääkaupunkiseudulla.

5. Kannabiskeskustelu- ja menetelmät

Kannabiskeskustelua jatkettiin useissa seminaareissa ja työryhmissä. Yhteistyötä tehtiin myös käyttäjien, muun muassa Suomen virallisen kotikasvattajan, Mikko Pekkolan, kanssa. Vuoden aikana työstettiin YAD:lle kahta opinnäytetyötä kannabismenetelmiin liittyen.

3. Viestintä

3.1 Yleinen tiedottaminen

Tiedotustoiminta YAD:ssa tarkoittaa monipuolisen tiedon ja näkökulmien jakamista huumausaineiden käyttöön ja päihdehaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen liittyvissä kysymyksissä sekä yhdistyksen omasta toiminnasta viestimistä. Yleiseen mielipiteeseen vaikuttaminen yhteiskunnalliseen keskusteluun ja sosiaaliseen mediaan osallistumalla on osa yhdistyksen toimintaa.

Vuonna 2013 medianäkyvyyttä saatiin eniten käyttäjien asemaa ja leimaamista käsittelevien **Etsi nisti!** sekä **Narkomaanileima** -kampanjoiden tiimoilta. Keskeinen viestinnällinen teema oli myös **YAD:n 25-vuotisjuhlavuosi**, jota tuotiin esiin erityisesti infopiste- ja festarityössä sekä sisäisessä viestinnässä.

Tiedotteita eri medioihin lähetettiin vuoden 2013 aikana yhteensä 4 kappaletta ja yhteistyöverkostojen uutiskirjeitä hyödynnettiin aiempaa enemmän. Maaliskuussa 2013 yhdistyksen viestintäkokonaisuutta koordinoimaan palkattiin järjestötiedottaja.

3.2 Tietomateriaalit

Yhdistyksen toimistoilta ja verkkokaupasta **www.yad.fi/yadstore** oli tilattavissa ilmaisia ja maksullisia YAD:n tuottamia esitteitä ja materiaaleja yhdistyksen toimintaan sekä päihde- ja huumetietoon liittyen. Yhdistyksen materiaalit olivat vuonna 2013 laajalti jaossa mm. infopisteillä festareilla ja muissa tapahtumissa, kouluilla sekä Street Team -toiminnan välityksellä. Myytävistä tietomateriaaleista kysytyimpiä 2013 olivat **Kannabis Mythbuster** -esitteet ja **huumausaineinfokortit**, joita molempia tilattiin tuhansia kappaleita. 2013 Kannabis Mythbuster -esitteen sisältö päivitettiin nykytietämystä vastaavaksi. Uutena materiaalina tuotettiin opettajille suunnattu Päihdekasvatuksen suunnitteluopas 2013.

3.3 Verkkosivustot

Yhdistyksen kotisivut **www.yad.fi** olivat vuoden 2013 elokuusta lähtien pois käytöstä teknisten ongelmien vuoksi. Kävijämäärät ennen sivuston kaatumista olivat keskimäärin 1200 käyntiä/kk. Yhdistyksen kotisivuilta oli löydettävissä tietoa huumausaineista sekä yhdistyksen toiminnasta. Kotisivujen tekniset ongelmat olivat viimeinen sysäys aloittaa vuonna 2014 toteutettavan verkkosivu-uudistuksen suunnittelu. YAD:n verkkokauppa uusittiin alkuvuodesta 2013 ja se säilyi uudistuksen jälkeenkin samanlaisena. Omien nettisivujen alla toimi sisäinen **Yadinetti**; materiaalipankki yhdistyksen luottamushenkilöille (yhdyshenkilöt ja hallitus) ja työntekijöille.

Blogisivusto **www.kiinnostaakohuumeet.fi** nousi vuonna 2013 entistä keskeisempään asemaan yhdistyksen viestinnässä. Blogissa julkaistiin lähes viikoittain YAD:n työntekijöiden, vapaaehtoisten ja vierailijoiden kirjoittamia blogitekstejä. Blogi keräsi yli 800 yksilöityä kävijää kuukausittain.

Street Team -toimintaa ohjattiin vuonna 2013 Street Teamin oman nettisivuston **www.yad.fi/streetteam** kautta. Lisäksi Street Teamillä oli viikoittain päivittyvä blogi.

Www.huumebiisit.fi -sivusto pyöri edellisvuoden tapaan omalla painollaan, tavoittaen yli 1200 kävijää kuukausittain.

Vuoden 2013 lopussa päättyneellä Dancewise2 -projektilla oli DanceWisen toiminnasta kertova oma sivustonsa, **www.dancewise.fi**.

Festarityöstä blogattiin vapaaehtoisten toimesta sivulla **www.yadinfopisteilla.fi**.

Vuonna 2004 päättyneen *huumeet ja maailmankauppa* -teemaa esiin nostaneen **HuumeBoikotti** -projektin toimintaa on jatkettu pienemmällä volyymilla osana YAD:n perustyötä. HuumeBoikotilla on omat nettisivut **www.huumeboikotti.org**, jonne aiheesta on kerätty laajasti tietoa.

YAD oli vuonna 2012 yhteistyökumppanina kirjailija **Juha Vuorisen** ja **Diktaattori** -kustannuksen kanssa toteutetulla **www.pilvenreunalla.com** -sivustolla. Vuonna 2013 sivustolla oli huumeetietoa, erilaisia testejä ja kirjoituksia päihteisiin liittyen.

3.4 Sosiaalinen media

YAD:lla oli vuonna 2013 **yli 10 eri facebook-sivua ja -ryhmää**, joiden jäsenmäärä oli yhteensä yli 8000 henkeä. Facebookia käytettiin vapaaehtoisten kanssa viestimiseen, tapahtumien markkinointiin ja ajankohtaisen päihdeuutisoinnin jakamiseen sekä siihen liittyvään keskusteluun. Mysy pois silmiltä -kampanjan omassa facebook-ryhmässä keskusteltiin kannabisasiasta ja siihen liittyvästä uutisoinnista.

Facebookin lisäksi yhdistyksen käytössä oli **Twitter-tili**, jonne facebook-päivitykset synkronoituivat automaattisesti. Valokuvien arkistoinnista ja jakamista varten perustettiin **Flickr-tili**, jonne tallennettiin viestinnän käyttöön valikoituja kuvia. Twitterin ja Flickrin laajempaa ja aktiivisempaa käyttöä suunniteltiin vuonna 2013.

3.5 Sisäinen tiedotus

Yhdistyksen ja päihdekentän ajankohtaisasioista tiedottava jäsenlehti **Yadilainen** ilmestyi 6 kertaa vuoden 2013 aikana. Tiimirekisterin jäsenille lähetettiin vuoden aikana 4 sähköistä **tiimitiedotetta**, joissa tiedotettiin ajankohtaisista toimintamahdollisuuksista eri tiimeissä.

Työyhteisön sisäinen tiedotus toteutettiin pääasiassa sähköpostiviestien ja säännöllisten työraporttien välityksellä sekä työyhteisön palavereissa. Paikallisosastot tiedottivat toiminnastaan alueensa jäsenille pääasiassa sähköpostitse ja facebookissa.

4. Vapaaehtoistiimien toiminta

YAD:n vapaaehtoisvoimin toteutettavaa perustoimintaa uusittiin vuonna 2012 jäsentämällä vapaaehtoistoiminnat tiimeiksi. Vuoden 2013 aikana tiimit supistettiin neljään: infopiste- ja festaritiimi, päihdekasvatustiimi, paikallisosastotiimi sekä Street Team. Edellisvuoden tiimeistä DanceWise2 -hankkeen jalkautuva päihde-ensiaputiimi siirrettiin osaksi infopiste- ja festaritiimiä ja verkkovaikuttajatiimi osaksi Street Teamiä. Jokaisesta tiimistä kirjoitettiin tiimimanuaali toiminnan konseptoimiseksi mahdollisimman pitkälle tasalaatuisuuden varmentamiseksi. Tiimeihin voi liittyä kuka tahansa vapaaehtoistoiminnasta kiinnostunut asuinpaikasta riippumatta ja osallistua tiimin

toimintaan käytyään ensin toimintaan valmentavan koulutuksen. Tiimimallilla korvataan hiipuvaa paikallisosastotoimintaa ja tiimien kautta voi osallistua juuri itseään kiinnostavaan toimintaan sekä saada kutsuja kohdennetusti tietyn tiimin toimintoihin. Eri tiimeissä oli jäseniä listoilla 35-1800 henkilöä, tiimistä riippuen. Vapaaehtoistoimintaan osallistui vuoden aikana noin 130 vapaaehtoista, Street Teamissä noin 240 henkilöä teki tehtäviä. Eri tiimeissä toimii osin samoja vapaaehtoisia.

4.1 Festari- ja infopistetiimi

Vertaisvaikuttaminen festareilla on yksi yhdistyksen alkuperäisistä toimintamuodoista. Festarityössä toteutuu ehkäisevän huumetyön ja päihdekasvatuksen tärkeä perusajatus: *vuorovaikutus ja kohtaaminen*. Infopistetyössä mennään sinne missä nuoretkin ovat.

YAD:n vapaaehtoiset osallistuivat perinteisesti kesän musiikkifestivaaleille pitäen infopisteitä. YAD:n infopiste vietiin kuudelletoista festarille, jotka olivat ***Yläkaupungin yö, Maailma kylässä, lisrokki, Kivenlahtirock, Provinssirock, Nummirock, Summer Up, Ilosaarirock, Tammerfest, Qstock, Puntalarock, Kuopio Rockcock, Porispere, Jurassic Rock, Blockfest ja Lutakko Liekeissä***. Infopisteellä työskenteli kesän aikana 40 eri vapaaehtoista. Infopisteillä kohdattiin yhteensä noin 3000 festarikävijää. Kävijöistä noin 1200 osallistui huumetestikeskusteluun. Suositummat keskustelunaiheet olivat oma käyttö, kohtuukäyttö, huumeet ja terveys sekä kaverin tai sukulaisen käyttö. Infopistetyöntekijät arvioivat, että enemmistössä kohtamisista oli hyvä fiilis, ja että suurin osa keskusteluista herätti ainakin jonkin verran uusia ajatuksia kävijöissä.

YAD:n jalkautuvan tiimin (*DanceWise2 –hanke*) vapaaehtoiset olivat mukana lisäksi kolmessa eri elektronisen tanssimusiikin festaritapahtumassa (***Lawatanssit, Tutka Open Air ja Bermuda Gathering***) huolehtimassa juhlijoiden turvallisuudesta.

Kesän 2013 uusia juttuja infopistetyössä olivat vapaaehtoisten vuorovaikutustaitojen huomioiminen entistä paremmin sekä tähän kouluttaminen. Huhtikuussa 2013 YAD järjesti ***VuorovaikutusWorkshopin***, joka soveltuu erityisen hyvin infopiste- ja festarityön tueksi. Koulutukseen osallistui 11 henkilöä. Uutena toiminnallisena menetelmänä festareille otettiin mukaan Post Our Dreams -kortteja sekä Narkomaanileima -leimoja. Kortteihin festarikävijöillä oli mahdollisuus kirjoittaa unelmiaan. Unelmia voi seurata Post Our Dreams -blogista (<http://postourdreams.blogspot.fi/>). Narkomaanileiman ideana oli haastaa festarikävijöitä pohtimaan asenteitaan huumeiden käyttäjien suhteen. Huumeiden käyttämistä festareilla kartoittavaan ***Huumeet festareilla -verkkokyselyyn*** vastasi kesän aikana 635 henkilöä.

Kesällä 2013 toteutettiin toista kertaa ***festarityön purkuviikonloppu***, johon osallistui 13 vapaaehtoista. Purkuviikonlopun punaisena lankana on vapaaehtoistoiminnan ohjaus, vapaaehtoisten tuki ja palkitseminen, sekä toiminnan läpikäynti ja kehittäminen. Purkuviikonloppu on osoittanut paikkansa YAD:n festarityön ketjussa ja sisältyy nykyään festarityön vuosikelloon.

Festareiden lisäksi paikallisosastot ja infopistetiimiläiset pitivät infopisteitä noin 40 kertaa eri tapahtumissa vuoden 2013 aikana. YAD:n infopiste viedään myös aina ***Music Against Drugs*** -tapahtumiin. Vuonna 2013 ei ollut MAD-tapahtumia, mutta yhteistoimintaa suunniteltiin ja kehitettiin yhteistyössä MAD:n kanssa.

Vuoden 2013 aikana julkaistiin vuoden 2012 festarityön sosiaalinen tilinpito taitettuna ja painettuna juhla-julkaisuna.

4.2 Paikallisosastot

Paikallisosastotoiminta on **nuorten vapaaehtoisten itsensä järjestämää toimintaa**, jota YAD:n työntekijät ja paikkakuntien nuorisotyöntekijät tai muut paikallistoimijat tukevat. Paikallisosastojen vapaaehtoiset järjestivät paikkakunnillaan paikallisosastojen **kokouksia, erilaisia tapahtumia, leirejä, koulutuksia, pitivät infopisteitä nuorten tapahtumissa sekä YAD-infoja ja päihdekasvatustunteja kouluilla**. Omien toimintakertomuksiansa mukaan paikallisosastot arvioivat kohdanneensa päihdekasvatustunneilla ja infopisteillä vuoden aikana yhteensä yli 2000 nuorta eri puolilla Suomea. Paikallisosastot toimivat yhteistyössä kunnan nuoriso- ja vapaa-aikatoimen sekä muiden yhdistysten kanssa. Toimintaa markkinoidaan ja siitä tiedotetaan erityisesti nuorille ja niin sanotuissa riskiryhmissä oleville, mutta myös yhteistyökumppaneille. Paikallisosastot hyödyntävät monipuolisesti sosiaalisia medioita tiedotuksessa ja nuorten tavoittamiseksi. Osassa paikallisosastoja toimintaan osallistuu päihdetaustaisia henkilöitä ja osalla paikkakunnista pyörii **tukiystävä- tai tukiryhmätoiminta**.

Paikallisosastoissa aktiivisimmin kävijät sijoittuvat ikähaarukkaan 17–20-vuotiaat. Aktiivisia kävijöitä löytyy myös 14–16-vuotiaiden, 21–25-vuotiaiden ja yli 26-vuotiaiden ikäryhmistä. Satunnaisista kävijöistä enemmistö löytyy 19–25-vuotiaiden ikäryhmästä, mutta satunnaisia kävijöitä löytyy myös 14–16-vuotiaiden, 17-18-vuotiaiden, sekä yli 26-vuotiaiden ikäryhmistä.

Paikallisosastojen kävijämäärät vaihtelevat paikkakunnittain ja kerroittain, esimerkiksi Jyväskylän vuoden 2013 paikallisosaston kokouksissa osallistujamäärä on vaihdellut 3-12 henkilön välillä per kerta.

Paikallisosastoilla oli vuonna 2013 facebook-ryhmiä 5 (Jyväskylä, Helsinki, Tampere, Varkaus, Hattula) ja sivuja 1 (Saarijärvi). Ryhmissä oli vuoden loppuun mennessä yhteensä 164 jäsentä ja Saarijärven sivulla 63 tykkääjää.

Paikallisosastoja oli vuonna 2013 7: Hattula, Jyväskylä, Pääkaupunkiseutu/Helsinki, Saarijärvi, Nokia, Tampere ja Varkaus. Vuonna 2012 paikallisosastoja on ollut 8, joista Joensuu lopetettiin vuonna 2013 ja Nokialla ei ollut toimintaa.

Valtakunnallinen yhdistys tuki paikallisosastoja materiaalein, koulutuksin, tapahtumin, työntekijöiden tuella ja taloustuella, jota paikallisosastot voivat tapahtumiinsa hakea. Osa paikallisosastoista toimi myös ilman rahoitusta. Paikallisosasto -kyselyyn vastanneista kaikki kokivat työntekijöiltä saamansa tuen riittäväksi.

4.3 Päihdekasvatustiimi

YAD:n päihdekasvatustiimi tarjoaa erilaisia päihdekasvatuksellisia tuokiota nuorten ryhmille nuorten vapaa-ajan ympäristöihin, lastensuojelulaitoksiin ja koulujen teemapäiviin. Päihdekasvatustiimiin kuuluu 16-vuotta täytäneitä YAD:n vapaaehtoisia, jotka ovat käyneet toimintaan valmentavan koulutuksen. Päihdekasvatustiimissä käytetään toiminnallisia ja vuorovaikutuksellisia päihdekasvatuksen menetelmiä. Myös päihdekasvatustuokioiden sisällöt voidaan suunnitella yhteistyössä nuorten kanssa.

Vuonna 2013 jatkettiin menetelmäkorttien **Oma asia?** ja **Väitteitä päihhteistä** levitystä yhteistyökumppaneille ja muille nuorten kanssa työskenteleville aikuisille. Korttien tarkoituksena on toimia nuorten ja nuorten aikuisten kanssa käytävien päihdekeskustelujen käynnistäjänä ja

virittäjänä. Kortteja on myös myyty osana yhdistyksen varainhankintaa. Vuonna 2013 jatkettiin myös kahden uuden toiminnallisen menetelmän, yläkouluikäisille suunnatun kannabisspesifin menetelmän sekä enemminkin päihdetietouteen keskittyvän korttimenetelmän kehittämistä opiskelijayhteistyössä korkeakouluopiskelijoiden kanssa.

Vuonna 2013 järjestettiin päihdekasvatustiimissä yksi vapaaehtoisille suunnattu **Kättä Pidempää** -menetelmäkoulutus Helsingissä ja yksi Jyväskylässä. Lisäksi Tampereella järjestettiin muita YAD:n koulutuksia täydentävä päihdetyön ajankohtaisasioihin pureutuva **Kamakoulutus**. Yhdistyksen vapaaehtoisia ja työntekijöitä osallistui **SPR:n kamavapaille**. Lisäksi järjestettiin neljä ammattilaisille suunnattua Kättä pidempää -tilauskoulutusta sekä kuusi muuta nuorten kanssa työskenteleville ammattilaisille tai alan opiskelijoille suunnattua koulutusta. Ammattilaisille suunnattuihin koulutuksiin osallistui yhteensä noin 140 henkilöä. Päihdekasvatustiimi toteutti vuonna 2013 yhteensä 20 päihdekasvatuksellista tuokiota nuorten kanssa oppilaitoksissa, nuorisotaloilla ja esimerkiksi lastensuojelulaitoksissa.

4.4 Street Team

YAD Street Teamin toiminta jatkui vuonna 2013 uuden hankerahoituksen myötä samalla konseptilla kuin aiemmassa hankkeessa. Street Teamin tavoitteena on tarjota mahdollisuus vapaaehtoistyöhön missä päin Suomea tahansa ja madaltaa vapaaehtoistyön tekemisen kynnystä korostamalla nuorten omaa päätösvaltaa toiminnan sitouttavuuden suhteen. YAD:n Street Teamiläiset toimivat ja toteuttavat tehtäviä viedäkseen eteenpäin huumeettoman elämäntavan ja aatteen ideologiaa.

Street Teamin toiminta pohjasi vuonna 2013 Street Teamin omien nettisivujen, blogin ja facebookin muodostamaan kokonaisuuteen, jonka avulla vapaaehtoisia koordinoitiin. Vuonna 2013 Street Teamiin rekisteröityi yhteensä 396 uutta henkilöä, joka on n. 10 % kasvu suhteessa vuoteen 2012. Suorituksia raportoitiin vuonna 2013 yhteensä 1884 kappaletta. Rekisteröityneiden käyttäjien aktiivisuusprosentti vuonna 2013 oli 46 %. Saavutettua aktiivisuusprosenttia voidaan pitää toiminnan luonne ja sitomattomuus huomioon ottaen erittäin hyvänä.

Vuonna 2013 julkaistiin Street Teamistä laadittu arviointiraportti *Suvi Ervamaa & Mikko Piispa: YAD Street Team - Huumeekriittistä kevytaktivismia nuorille (2013)*. Lisää Street Teamistä kohdassa *Projektit 6.1*.

4.5 Verkkovaikuttaja -tiimi

Verkkovaikuttajatiimi tekee yadilaista **ehkäisevää päihdetyötä internetin sosiaalisissa yhteisöissä**, kuten keskustelupalstoilla, blogeissa ja facebookissa. Verkkovaikuttajatiimin toimintaan vapaaehtoisia valmistaa **Verkkovaikuttajat -koulutus**, joka järjestettiin vuonna 2013 yhden kerran ja siihen osallistui kuusi henkilöä. Vuoden 2013 aikana verkkovaikuttajatiimi päätettiin sulauttaa osaksi Street Teamia, koska niiden toimintamuodot ja tulevaisuudennäkymät ovat osin päällekkäisiä. Vuonna 2013 aloitettiin Verkkovaikuttajakoulutuksen uudistustyö, jota jatketaan vuoden 2014 aikana. Tavoitteena on luoda aiempaa kevyempi ja paremmin juuri yläkouluikäisille sopiva koulutuspaketti, joka tarjoaa perustietoja esimerkiksi medialukutaidosta ja internetissä toimivista auttamisympäristöistä ja tukipalveluista.

4.6 Koulutukset

YAD:n koulutukset ovat lähtökohtaisesti **johonkin yhdistyksen vapaaehtoistyön toimintamuotoon tähtäviä tai toimintaan osallistuvien vapaaehtoisten osaamista täydentäviä**. Yhdistyksen omien vapaaehtoisten lisäksi koulutuksiin on osallistunut myös yhdistyksen ulkopuolisia henkilöitä, kuten nuorten kanssa työskenteleviä aikuisia, nuoriso-, sosiaali- ja terveysalojen opiskelijoita ja muiden yhdistysten vapaaehtoisia. Koulutusten hinta on pyritty pitämään edukkaana osallistujille, jotta osallistumismaksu ei sulkisi ketään koulutuksen puolelle.

Vapaaehtoistyöhön tähtävien koulutusten lisäksi YAD tarjoaa ammattilaisten ryhmille räätälöityä **Kättä Pidempää – ehkäisevän päihdetyön menetelmäkoulutusta**. Koulutuksen tarkoituksena on tutustua nuorten kanssa tehtävään laadukkaan ehkäisevän päihdetyön teoriaan ja peruseräisiin, sekä harjoitella kahden toiminnallisen menetelmän käyttöä. Vuonna 2013 uutena koulutuksena YAD tarjosi vapaaehtoisilleen **VuorovaikutusWorkshopin**, jonka tavoitteena on vahvistaa vapaaehtoisten vuorovaikutus- ja kohtaamistaitoja. Koulutus on ensisijaisesti suunnattu YAD:n infopiste- ja festarityön sekä päihdekasvatustyön tueksi. Vuonna 2013 YAD:ssa järjestettiin yhteensä 13 koulutusta kuudella eri paikkakunnalla. Koulutuksiin osallistui yhteensä 165 henkilöä.

Näiden lisäksi DanceWise2 -hankkeessa järjestettiin **Jalkautuvan päihde-ensiaputiimin koulutus**, joka piti sisällään SPR:n EA1:n päihdepainotuksella sekä DanceWisen toiminnan kuvauksen. Tähän osallistui 7 henkilöä. Expa -hankkeessa järjestettiin **Kokemusasiantuntijoille pilottikoulutus**, johon osallistui 5 henkilöä, joista 2 suoritti koulutuksen loppuun.

5. Tukitoiminta

YAD:n tukitoimintaa toteutetaan seuraavin tavoin:

- Tukityöllistäminen ja yhdyskuntapalveluspaikat päihdetaustaisille
- Kokemusasiantuntijanäkökulma eri toiminnoissa
- Päihteettömyyttä edistävä yhteisö
- Tukiystävä- ja tukiryhmätoiminta sekä tukileiri huumeista irti pyrkiville

YAD:n työntekijät tarjoavat mahdollisuuksiensa mukaan keskustelutukea päihteistä irti pyrkiville ja tietoa alueensa hoito- ja tukipalveluista sekä toimivat joskus myös tukiystävinä. Tukitoiminnat painottuvat toimistopaikkakunnille.

5.1 Tukityöllistäminen

Työllistymis- ja harjoittelumahdollisuuksien tarjoaminen päihdetaustaisille on osa YAD:n tukitoimintaa. Työharjoittelun, työelämävalmennuksen tai työkokeilun kautta päihdetaustainen voi kääntää omaan taustaansa ja kokemustaan vahvuudeksi ja osallistua ehkäisevään huumetyöhön. Työharjoittelut toimivat usein ponnahduslautana työllistettyjen hakeutumiselle sosiaalialan opintoihin ja nuoriso- tai päihdealan töihin. YAD tarjoaa myös yhdyskuntapalveluspaikkoja päihteisiin kytkeytyvistä rikoksista tuomituille tai päihdetaustan omaaville yhdyskuntapalvelustaan suorittaville. Tavoitteena on tarjota päihteettömän yhteisön tukea palveluksen suorittamisen yhteydessä.

Tällaisia tukityöllistettyjä ja yhdyskuntapalveluksen suorittajia YAD:ssa on vuosittain 4-8 henkilöä, vuonna 2013 heitä oli neljä henkilöä.

5.2 Kokemusasiantuntijuus

Kokemusasiantuntijuuden teemaa pidettiin esillä läpi vuoden 2013 etenkin huhtikuussa alkaneen EXPA - Kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumeityössä -hankkeen voimin. Hankkeen koulutukseen osallistuneet vapaaehtoiset tuottivat sisältöä hankkeen omaan toiminnalliseen huumeikasvatusmenetelmään ja osallistuivat muutenkin yadilaisen kokemusasiantuntijuustoiminnan kehittämiseen. Kokemusasiantuntijaksi nimitetään jatkossa YAD:ssa EXPA-hankkeen Jalostamo-koulutuksen saanutta kokemustaustaista nuorta aikuista.

Yhdistyksen toiminnassa ei kuitenkaan tarvitse tuoda esiin omaa kokemustaustansa ellei niin halua. Arvostamalla kokemustietoa, yhdistelemällä sitä ammattilaistoimintaan ja YAD:n koulutuksiin saadaan esiin monipuolista näkökulmaa huumeiden käytön maailmaan ja käytön syihin sekä viranomaisten taholta ilmeneviin päihdetaustaisen kohtaamisen ja kohtelun epäkohtiin, jotka leimaavat vielä pitkään käytön lopettaneita. Kokemustietoa hyödynnettiin projektin lisäksi YAD:n **kannabistyössä**, jonka yhtenä tavoitteena on kannabiksen käyttäjien saaminen mukaan ehkäisevään kannabistyöhön.

5.3 Päihteettömyyttä edistävä yhteisö

YAD:n toimintoihin voivat osallistua niin tavalliset kuin **päihteistä eroon pyrkivät nuoret**. Tavoitteena on muun muassa **luoda huumeettomia ihmissuhteita ja tukea päihteetöntä elämäntapaa** tekemisen ja yhdessäolon kautta. Vapaaehtoistoimijoiden muodostamalla turvaverkolla, yhteisöllisellä tuella, on suuri merkitys ehkäistäessä toiminnan piiriin kuuluvien entisten käyttäjien retkahduksia. Päihteetömät toiminnat ja kokemukset rohkaisevat ja innostavat jäsenistöä ylipäätään päihteiden käytön vähentämiseen tai lopettamiseen. Vapaaehtoisena toimiminen rakentaa uutta myönteistä identiteettiä ja minäkuvaava päihdetaustaiselle.

Tukea tarvitsevat ohjautuivat YAD:n toimintaan hoitopaikkojen, viranomaiskontaktien ja ”puskaradion” kautta. YAD:n toimintaa pyritään ylipäätään tarjoamaan myös nuorille, jotka ovat niin *sanottua riskiryhmää esimerkiksi päihteiden käytön suhteen tai muuten vailla harrastustoimintaa.* Vuonna 2013 ainakin kolmen paikallisosaston toiminnassa oli mukana entisiä huumeiden käyttäjiä. Yhdistyksen vapaaehtoisista päihdetaustaisia arvioidaan olevan 10-15%.

5.4 Tukiystävä- ja tukiryhmätoiminta sekä tukileiri

Päihderiippuvuudesta toipuville nuorille aikuisille (18-35v.) YAD toteutti ryhmämuotoista tukitoimintaa Helsingissä ja pienimuotoisemmin Jyväskylässä. Ryhmän tavoitteena on edistää päihteetöntä elämäntapaa, tukea kuivilla pysymistä ja auttaa yhteiskuntaan sopeutumisessa. Toiminnassa järjestetään monipuolista päihteetöntä tekemistä, edistetään uusien sosiaalisten kontaktien syntymistä sekä samalla edistetään elämänhallinnallisten taitojen ja itsetunnon kehittymistä.

Tuettavia ohjautui pääsääntöisesti eri hoitopaikkojen ja puskaradion kautta. **Ryhmässä on tuettavien lisäksi koulutettuja tukiystäviä**, usein pidempään kuivilla olleet koulutautuvat tukiystäväksi ja ottavat enemmän vastuuta ryhmän toiminnasta. Helsingin ryhmä kokoontuu kahden viikon välein pääsääntöisesti ympäri vuoden ja uusia tuettavia voi tulla mukaan pitkin matkaa.

Vuoden 2013 aikana tukiryhmään on kuulunut 7 eri tuettavaa henkilöä ja 5 tukiystävää. Ryhmää koordinoi ja ohjaa YAD:n työntekijä yhdessä koulutettujen vapaaehtoisten tukiystävien kanssa. Tukiryhmätoimintaa tukee Helsingin kaupunki. Jyväskylässä YAD:n ohjauksessa toimi yksi tukiystävä-tuettava pari sekä yksi tukiryhmä.

Vuonna 2013 järjestettiin Kajaanissa yhteistyöllä tukileiri päihdetaustaisille nuorille aikuisille. Leirille osallistui yhteensä noin kaksikymmentä entistä huumeiden ongelmakäyttäjää, joista osa oli YAD:n toiminnassa mukana olevia, osa **Kris Tampere ry:n** toiminnassa mukana olevia ja loput **Spartak ry:n** toiminnassa mukana olevia nuoria aikuisia. Leirillä nuorten aikuisten päihteetöntä arkea tuettiin erilaisten keskusteluryhmien, elämyksellisten aktiviteettien, päihteetöntän yhdessä olon ja uusien sosiaalisten kontaktien kautta. Leiri oli onnistunut niin leiriläisten kuin järjestävien tahojenkin näkökulmasta ja yhteistyötä jatketaan myös kesällä 2014.

6. Projektit

6.1 Street Team -projekti 2010-2013

YAD on pilotoinut vuodesta 2007 lähtien uudenlaista **matalan kynnyksen vapaaehtoistoiminnan mallia**, jossa hyödynnetään nuorten ja musiikkimaailman alakulttuureista tuttua toimintatapaa Street Teamiä. Projekti sai RAY:n kolmivuotisen rahoituksen vuonna 2010 ja hanke päättyi maaliskuussa 2013.

Vuonna 2013 projekti tuotti loppuraportin sekä hankkeesta julkaistiin 2013 tutkija Mikko Piispan ja tutkija Suvi Ervamaa kirjoittama hankkeen arviointi **YAD Street Team - huumeekriittistä kevytaktivismia nuorille**.

Hankkeessa työskenteli maaliskuun loppuun asti yksi työntekijä.

6.2 Street Team 2 -projekti 2013-2014

Street Team -hanke sai mallin jatkokehittämiseen, levittämiseen ja juurruttamiseen kahden vuoden jatkorahoituksen RAY:ltä ja **Street Team 2** -hanke alkoi huhtikuun alusta 2014. Projektityöntekijä siirtyi YAD:n toiminnanjohtajan sijaiseksi kesäkuun alusta vuoden loppuun ja RAY:n kanssa sovittiin, että hankkeeseen ei palkata siksi aikaa uutta työntekijää, vaan Street Teamin ylläpito pyörii vuoden jälkimmäisen puoliskon pienennetyllä budjetilla ja varsinainen kehitystoiminta jatkuu taas vuoden 2014 alusta.

Keväällä 2013 toteutettiin facebook mainoskampanja, joka lisäsi rekisteröityneiden määrää ja aktiivisuutta huomattavasti, vaikka rahallinen panostus kampanjaan oli hyvin pieni. Street Teamiin rekisteröityi vuonna 2013 vapaaehtoisia 46 uudelta paikkakunnalta. Kaikkiaan Street Teamiin rekisteröityi yhteensä 396 uutta henkilöä, joka on noin 10 % kasvu suhteessa vuoteen 2012. Suorituksia raportoitiin vuonna 2013 yhteensä 1884 kappaletta. Rekisteröityneiden käyttäjien aktiivisuusprosentti vuonna 2013 oli 46 %. Lisäksi Street Teamin blogi kasvatti lukijamääriä merkittävästi vuonna 2013: 9022 näyttökertaa (752 / kk). Blogista on muodostunut yksi keskeisimpiä Street Teamin sisäisiä viestintäkanavia.

Syksystä 2013 lähtien Street Team 2 -hanke oli pääasiassa siviilipalvelustaan YAD:lla suorittavan henkilön vastuulla. Henkilöstösyistä toiminnan kehittämistä ei juurikaan tehty loppuvuoden aikana. Street Team 2 -hankkeelle koottiin vuoden 2013 aikana uusi ohjausryhmä, johon pyydettiin asiantuntijoita verkkonuurisotyön ja ennaltaehkäisevän päihdetyön ammattilaisista.

6.3 DanceWise2 – päihdehaittoja vähentävän ja ehkäisevän työn juurruttaminen ja levittäminen konemusiikkikulttuurissa 2011-2013

DanceWise2 -hanke käynnistettiin huhtikuun alussa vuonna 2011 jatkona aiemmalle hankkeelle ja 2013 oli hankkeen viimeinen kokonainen toimintavuosi. Hankkeen tavoitteena oli vastata kohderyhmästä nousseeseen, erityisesti haittoja vähentävän tiedon tarpeeseen sekä tuoda tapahtumiin ja nuorisotaloille huumeekriittistä näkökulmaa.

Yksi hankkeen tavoitteista oli päihdeettömän bilekulttuurin vahvistaminen uudelle sukupolvelle. Vuonna 2013 DanceWise2 järjesti yhden päihdeettömän **S/defect-konemusiikkitapahtuman sekä kuusi DJ-koulua**. DJ-koulujen kesto vaihteli usean viikon mittaisista viikonlopun kestäviin lyhytkursseihin. Koko hankkeen aikana kouluja oli kymmenen ja näihin osallistui 88 nuorta.

Toinen tavoite oli ehkäistä ja vähentää päihdehaittoja konemusiikkikulttuurissa. Vuonna 2013 **jalkautuva päihde-ensiaputiimi** oli mukana kolmessa tapahtumassa: Lawatanssit Rautalammilla, Tutka Open Air Teuvalla sekä Bermuda Gathering Saimaalla. 2013 järjestettiin yksi Jalkautuvan tiimin koulutus, johon osallistui seitsemän vapaaehtoista. Kaikkiaan DanceWisen tiimissä oli 25 vapaaehtoista vuoden 2013 lopussa. Jalkautuva ensiaputiimi juurrutettiin vuoden 2013 aikana kiinteäksi osaksi YAD:n infopiste- ja festarityötä.

Hankkeen viimeisenä vuonna DJ-koulut mallinnettiin oppaaksi, samoin jalkautuvan ensiaputiimin toiminta.

Hankkeessa oli vuoden 2013 lopussa ulkopuolinen tutkija tekemässä arvion, joka liitettiin loppuraporttiin. Hankkeessa työskenteli vuonna 2013 kaksi täyspäiväistä työntekijää ja sen rahoittajana toimi RAY.

6.4 Expa - Kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumeuudessa 2013-2015

EXPA - Kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumeuudessa -hanke sai RAY:n kolmivuotisen hankerahoituksen ja alkoi huhtikuussa 2013. Hankkeessa työskentelee kaksi työntekijää ja toiminta keskittyy Tampereen alueelle. **Hankkeessa kehitetään laadukkaan ehkäisevän huumeuuden kriteerit täyttävää kokemusasiantuntijuuteen perustuvaa ehkäisevää huumeuutä. Hankkeen kohderyhmänä ovat peruskoulun päättäneet nuoret ja toteuttajina käyttötaustaiset kokemusasiantuntijat.**

Ensimmäisenä vuonna hankkeelle koottiin ohjausryhmä ja työntekijät perehtyivät kokemusasiantuntijuuteen sekä muodostivat määritelmän siitä, mitä on kokemusasiantuntijuus YAD:n ehkäisevässä päihdetyössä. Expa osallistui useisiin eri yhteistyöryhmiin ja -verkostoihin kouluttaen kokemusasiantuntijuudesta.

Vuonna 2013 luotiin ensimmäinen **kokemusasiantuntijakoulutus nimeltä Jalostamo** ja rekrytoitiin siihen väkeä. Koulutuksen tavoitteena oli olla toipuvalla huumeidenkäyttäjälle tukea antava ja toisaalta ehkäisevän päihdetyön menetelmän käyttöön valmistava. Ensimmäinen Jalostamo alkoi marraskuussa ja jatkui vuoden 2014 puolelle. Jalostamoon osallistui viisi kokemustaustaista ihmistä,

joista kaksi suoritti koulutuksen loppuun. Kokemusasiantuntijoiden työnohjaukselliseen tukeen alettiin työstämään mallia.

Yhtä aikaa kokemusasiantuntijakoulutuksen kanssa aloitettiin kokemusasiantuntijoiden käytettäväksi tulevan päihdekasvatusmenetelmän suunnittelu. Kokemusasiantuntijat otettiin mukaan menetelmän kehittämiseen. Päihdekasvatusmenetelmän on tarkoitus olla pilotoitukunnossa keväällä 2014.

7. Yhteistyö

YAD näkee yhteistyön tärkeänä kanavana kehittää ehkäisevän päihdetyön kenttää sekä keinona toimia tehokkaammin ja näkyvämmiin yhteisten tavoitteiden edistämiseksi. Eri toimijoiden keskinäinen vuoropuhelu, yhteiset linjaukset ja toiminta samaan suuntaan sovitulla työnjaoilla on välttämätöntä.

Yhteistyöllä voidaan saada aikaan synergiaetuja, jotka tukevat tavoitteen mukaista toimintaa ja edustavat järkevää resurssien käyttöä. Yhteistyön kautta toimijat voivat profiloitua toisiaan täydentäviksi ja purkaa turhaa päällekkäisyyttä.

YAD tekee yhteistyötä muiden järjestöjen, kunnallisten toimijoiden, paikallisten ja valtakunnallisten työryhmien ja tahojen kanssa silloin, kun yhteistyö on järkevää ja edistää yhdistyksen tavoitteiden toteutumista. Vuonna 2013 jatkettiin yhteistyön linjaamista entistä selvemmin YAD:n ydintoiminta-alueille.

7.1 Valtakunnallinen yhteistyö

Valtakunnallisen tason järjestöjä, verkostoja ja hankkeita, joiden kanssa YAD:lla oli yhteistyötä tai joissa YAD oli jäsenenä:

- A-klinikkasäätiö
- Music Against Drugs ry - Päihdekasvatus ja tapahtumakonseptiyhteistyö
- EHYT koordinoinnin alainen ehkäisevän päihdetyön verkosto, sekä huumetyöryhmä
- Kepa - Kehitysyhteistyön palvelukeskus
- Preventiimi - nuorisotalon ehkäisevä päihdetyö -verkosto
- Ehkäisevä päihdetyö tutuksi -verkosto
- www.pilvenreunalla.com -sivusto (yhteistyössä Juha Vuorisen kanssa)
- Nuorisotutkimusseura
- Allianssi
- Sovatek -säätiö
- Sosiaalialan työnantajaliitto
- Soste ry
- Kris ry
- Yeesi ry

7.2 Paikallisen tason yhteistyö

YAD teki yhteistyötä paikallisesti ja alueellisesti **päihde-, vapaaehtois- ja nuorisojärjestöjen, rikosseuraamustoimistojen, hoitopaikkojen, kuntien nuoriso- ja sosiaalityöntekijöiden, seurakuntien, koulujen, oppilaitosten sekä alueellisten verkostojen kanssa**. Yhteistyön muodot vaihtelivat yhteisen toiminnan järjestämisestä tiedottamiseen, ehkäisevän päihdetyön suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä palvelujen vaihtoon. Kunnat myös rahoittivat yhdistyksen toimintaa ja tapahtumia saaden samalla **ehkäisevän päihdetyön toimintaa ja tukitoiminnan palveluja alueelle**. Paikallista yhteistyötä tehtiin ennen kaikkea YAD:n toimistopaikkakunnilla.

Merkittävimpiä paikallisen tason yhteistyöhankkeita oli vuonna 2013 YAD:n, Tampereen sosiaalipäivystyksen ja Kris ry:n kehittämä ja kokeilema mini-interventioryhmä kannabiksesta kiinni jääneille nuorille. Kokeilua jatketaan myös vuonna 2014.

YAD on ollut mukana perustamassa *Jyväskylän seudun päihdepalvelusäätiötä*, (nykyinen **Sovatek**) ja ollut mukana säätiössä siitä lähtien. YAD on perustajajäsenenä mukana myös **Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki** -osuuskunnassa.

Paikallisosastoja kannustettiin osallistumaan kuntiensa verkostoyhteistyöhön sekä tiedottamaan toiminnastaan paikallisille viranomaisille ja muille alan toimijoille. Yhteistyöprojekteihin ja työryhmiin osallistutaan mielellään resurssien puitteissa ja silloin kun toiminta on YAD:n linjan mukaista.

8. Henkilöresurssit

8.1 Palkatut työntekijät

Yhdistyksessä työskenteli vuoden 2013 aikana osa-aikaisesti tai päätoimisesti keskimäärin 11 henkilöä perustyössä ja projekteissa sekä yksi oppisopimustyöntekijä ja yksi siviilipalvelusmies. Yksittäisiä työsuoritteita YAD saattoi lisäksi hankkia palkkiota tai työkorvausta vastaan. YAD kuuluu sosiaalialan työnantajaliittoon ja noudattaa sosiaalialan järjestöjen työehtosopimusta.

Yhdistyksen toimihenkilöt vuonna 2013:

Juuso Armila (Expa-projekti, Tampere)

Annukka Blom-Ruohisto (tukiystävätoiminta, Helsinki)

Tuukka Ervasti (DanceWise2 -projekti, Helsinki)

Sari Hippinen (ehkäisevän huumeuuden suunnittelijan sijainen, Jyväskylä)

Taneli Hytönen (siviilipalvelusmies, Jyväskylä)

Rosita Juurinen (toiminnanjohtaja, Tampere)

Ulla Kuokkanen (toimistosihteeri, Jyväskylä)

Susanna Kärki (Expa-projekti, Tampere)

Tuomas Laine (oppisopimusopiskelija, Jyväskylä)

Saara Mansikka-aho (järjestötiedottaja, Jyväskylä)

Janne Paananen (StreetTeam -projektit, toiminnanjohtajan sijainen, Jyväskylä)

Petra Pohjonen (ehkäisevän huumeuuden suunnittelija, Tampere)

Ville Särkelä (DanceWise2 -projekti, Helsinki)

8.2 Harjoittelijat, työllistetyt ja yhdyskuntapalvelijat

Ammatillisista oppilaitoksista sekä korkeakouluista hakeutuville työharjoittelijoille on tarjottu mahdollisuus suorittaa harjoittelunsa YAD:ssa. Harjoittelijoita otettiin resurssien salliessa, niin että harjoitteluun voidaan myös YAD:n puolelta panostaa. Vuonna 2013 yhdistyksessä opintoihinsa liittyvän harjoittelun suoritti kolme opiskelijaa.

Erilaisin työllistys-/kuntoutustuki-/harjoittelurahoin yhdistyksessä työskenteli vuoden aikana kaksi henkilöä. **Työllistämisesä yhdistys painottaa kuntouttavaa näkökulmaa ja työllistää mielellään henkilöitä, joilla on taustallaan päihde- tai huumeongelmaa.** Toisena työllistettyjen ryhmänä ovat omat vapaaehtoiset.

YAD ottaa myös mielellään päihdetaustaisia nuoria suorittamaan yhdyskuntapalveluaan. Yhdyskuntapalvelijoita yhdistyksellä oli vuoden aikana kaksi.

8.3 Hallitus

YAD:n hallituksessa on ollut perinteisesti hyvin edustettuina yhdistyksen perustoiminnan tuntevat jäsenaktiivit. Nuoruus, YAD -kokemus sekä nuoriso- ja päihdealan asiantuntemus olivat edustettuina myös vuoden 2013 hallituskokoonpanossa. Hallitus kokoontui vuoden 2013 aikana 8 kertaa. Lisäksi järjestettiin sääntömääräiset kevät- ja syyskokoukset. Hallituksen jäsenet olivat jakaneet keskenään järjestäytymisen yhteydessä vastuualueet, joiden mukaan työnjakoa pyrittiin toteuttamaan. Kokousosallistuminen ja sitoutuminen työskentelyyn oli hyvää. Keväällä ja syksyllä järjestettiin hallituksen ja työyhteisön yhteiset arviointi- ja suunnittelupäivät.

Lisäksi hallitus osallistui kevään ja syksyn tiimipäiville. YAD Youth Against Drugs ry:n hallituksen puheenjohtajana toimi vuonna 2013 **Eeva-Kaisa Salminen**. Hallitukseen saa yhteyden sähköpostilla **hallitus@yad.fi**.

Hallitus 2013:

Eeva-Kaisa Salminen, Tampere
Miina Herronen, Jyväskylä
Mii Seppänen, Jyväskylä
Timo Lemettinen, Jyväskylä
Mika Rautiainen, Jyväskylä
Saara Salmenmaa, Vantaa
Minna Siltanen, Tampere

Varajäsenet:

Janne Kylämäki, Tampere
Sampo Tuhkanen, Jyväskylä
Sanna Kokkinen, Jämsä

Hallituksen sihteerinä toimi alkuvuodesta yhdistyksen toiminnanjohtaja Rosita Juurinen ja kesäkuusta eteenpäin hänen sijainen Janne Paananen.

9. Talous ja rahoitus

9.1 Yhdistyksen taloustilanne 2013

Vuosi 2013 ei ollut talouden osalta yhtä hyvä kuin muutama edellinen vuosi. Tämä asettaa vuodelle 2014 paineita pysyä hyvin budjetissa. Yhdistyksen tuloslaskelman mukainen tulos oli tilikauden päättyessä - 13 922,69 eur (vuonna 2012 + 25 223,15 eur). Taseen loppusumma 376 257,83 eur (vuonna 2012, 355 438,38 eur).

Taloudenseurannassa ja kirjaamisessa tehtiin yhteistyötä Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki -tilitoimiston kanssa, joka hoitaa YAD:n kirjanpidon ja palkanlaskennan. Yhdistyksen tilintarkastajana toimi **Ernst & Youngin Jukka Erola**.

9.2 Julkinen rahoitus

Toiminnan päärahoittajana oli vuonna 2013 **Raha-automaattiyhdistys (RAY)**, joka tuki yhdistystä yleis- ja projektiavustuksilla yhteensä 455 442:lla eurolla (käytetyt avustukset). Tukea toimintaan saatiin myös **opetus- ja kulttuuriministeriöltä, Ragnar Ekbergin säätiöltä ja Stiftelsen 7:nde Mars fondenilta**.

Paikallisosastojen kotikunnat tukivat paikallista toimintaa. Vuonna 2013 paikallisosastojen tuotot olivat 33 188 eur. Paikallisosastoilla oli omat tilinsä ja tilinkäyttäjensä. Valtakunnallinen yhdistys kuitenkin viimekädessä hallinnoi ja vastaa niidenkin taloudenpidosta.

9.3 Varainhankinta / myyntitoiminta

Ulkoistettuna varainhankinnan muotona YAD aloitti yhteistyön Kustannus Ampainen Oy:n kanssa. Myyntituotteina olivat vuonna 2013 seinäkalenteri ja muistitikku. Keväällä 2013 YAD kokeili myös yhteistyötä Novia Finland oy:n kanssa. Novian myyntituotteina olivat YAD:n päihdekasvatusmenetelmäkortit. Myynnistä tuloutui 37 900 euroa (vuonna 2012 44 000 euroa) YAD:lle.

Yhdistyksen jäsenmaksu oli vuonna 2013 6 euroa, tukijäsenmaksu 20 eur ja yhteisötukijäsenmaksu 100 eur. Lisäksi vuodesta 2013 lähtien on ollut mahdollista maksaa jäsenmaksu kerralla koko elämäksi 60 eurolla. Jäsenmaksutuotoista ohjattiin 25% lähimmän paikallisosaston toimintaan. Jäsenmaksutuottojen merkitys yhdistyksen varainhankinnassa on vuositasolla marginaalinen.

9.4 YAD -materiaalimyynti

Yhdistys myi tuotteitaan tehdäkseen yhdistystä ja sen logoa tunnetuksi sekä levittääkseen päihde- ja huumetietoutta. Tällaisia jäsen- ja tukituotteita ovat muun muassa t-paidat, pinssit, hupparit ja kangaskassit. Lisäksi myytiin tietomateriaaleja kuten Pienryhmätoiminnan kirjaa, Puhetta päihhteistä -vihkosta, Kannabis Mythbuster -esitteitä ja huumeinfokortteja. Tuotteita myytiin tapahtumissa ja verkkokaupassa. Materiaalimyynnin nettoarvo on kuitenkin vuositasolla marginaalinen yhdistyksen tuottojen muodostumisessa.

10. Toimitilat

Yhdistyksellä oli käytössään kolme eri toimitilaa vuonna 2013. Jyväskylässä YAD:n omistamalla keskustuimistolla Lutakossa työskenteli vuoden aikana neljä yhdistyksen varsinaista työntekijää sekä oppisopimustyöntekijä ja siviilipalvelusmies. Tampereen toimistolla työskenteli neljä työntekijää ja Helsingissä kolme työntekijää. Paikallisosastot kokoontuivat muun muassa nuorisotiloilla ja kahviloissa, toimistopaikkakuntien paikallisosastot YAD:n toimitiloissa.

YAD:n toimistoilla kokoontuu ilta-aikoina esimerkiksi NA- ja AAL-ryhmiä. Tampereen toimistolla oli alivuokralaisena Irti Huumeista ry.

2013 Jyväskylän toimistoon murtauduttiin kaksi kertaa, joten toimistolle asennettiin hälytinjaerjestelmä, joka lauetessaan hälyttää vartijan paikalle.

11. Kehittämistyö ja toiminnan arviointi

Yhdistyksen toiminnasta **raportoitiin työraportein ja erilaisin dokumentaatiolomakkein** ja sitä käsiteltiin säännöllisesti tiimikokouksissa sekä arviointi ja suunnittelupäivillä. Edellisvuoden tapaan festarityö dokumentoitiin sosiaalisen tilinpidon keinoin. Tätä arviointitapaa tullaan ajamaan sisään muihinkin tiimeihin sekä hankkeisiin.

Tiimiohjausmallit eli tiimimanaalit saatiin vuonna 2013 lähes valmiiksi kaikista tiimeistä. Niiden viimeistely tapahtuu 2014.

Kehittämis- ja konseptointityön tuloksena toteutetut päihdekasvatuksen menetelmäkortit lanseerattiin käyttöön 2012 ja niiden käyttöön opastavia **Kättä pidempää -koulutuksia** järjestettiin tilauksesta ja avoimina myös 2013. Uutta päihdekasvatusmenetelmää työstettiin 2013 opinnäytetyönä ja sen konseptointia jatketaan 2014.

Osana hallinnon kehittämistä kirjattiin yhdistykselle 2012 laajempi **talous- ja johtosääntö**, joka täydentää aiempaa käytännönläheistä taloussääntöä. Näitä noudatettiin 2013 ja ne tarkastetaan hallituksessa taas vuonna 2014.

YAD:n hallitus seurasi yhdistyslain mukaisesti järjestön toimintaa ja taloutta omista kokouksissaan sekä työntekijöiden tuottamien raporttien pohjalta. Projekteissa tuotettiin omaa raportointia myös ulkoista arviointia hyödyntäen, hallitus arvioi toimintaansa ja paikallisosastotoiminnan osalta koottiin tiedot vuoden toiminnoista ja toimintoihin osallistuneiden määristä webropol -lomakkeella. Toimivia malleja ja dokumentointijärjestelmiä tilasto- ja muun arviointitiedon keräämiseksi vapaaehtoisten toteuttamasta toiminnasta kehitetään edelleen.

Lisätietoja ja materiaaleja: www.yad.fi